

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Dalfsen
Postbus 35
7720 AA Dalfsen

Dalfsen, 19 februari 2021

Betreft: advies concept Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024

Geacht College,

De gemeente Dalfsen heeft begin januari het concept Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024 gepresenteerd aan de Participatieraad en op 18 januari 2021 toegelicht. In dit plan zijn de nieuwe overheidsmaatregelen verwerkt, waardoor het onder andere mogelijk is ernstige schuldontwikkeling te voorkomen. De Participatieraad is blij met deze ontwikkelingen en onderschrijft de doelstellingen van de gemeente Dalfsen zoals beschreven in de inleiding van het beleidsplan. Het is niet mogelijk om voor de behandeling in de gemeenteraad nog een uitgebreid advies uit te brengen. Wij hebben onvoldoende gelegenheid om met de doelgroep in contact te komen. Factoren daarbij zijn:

- Juist de doelgroep - mensen met schulden - is moeilijk te bereiken. Zo hebben wij bij kerstpakketten die door de kerken aan minima zijn verstrekt een oproep gedaan om contact op te nemen met de Participatieraad. Daarop is tot nu toe maar een reactie gekomen.
- Door corona zijn we beperkt in onze mogelijkheden tot direct contact.
- Er was weinig tijd tussen de presentatie van het plan en de behandeling in de gemeenteraad.

In dit advies willen we de gemeente om aandacht vragen voor een aantal onderwerpen dat wij ontlenen aan onze eerdere ervaringen omtrent de problematiek van schuldhulpverlening.

Communicatie

De gemeente is actief in het verbeteren van de communicatie, zoals ook blijkt uit het voornemen de toegang tot de gemeente dichterbij de burgers te brengen. Er is veel informatie beschikbaar. Er zijn echter doelgroepen, zoals laaggeletterden, nieuwkomers en mensen met beperkte digitale vaardigheden, die niet weten waar ze moeten zoeken. De drempel om hulp te zoeken is voor mensen met financiële problemen hoog. Schaamte en gebrek aan energie belemmeren hen hulp te vragen en dit zijn juist vaak mensen die niet over de benodigde vaardigheden beschikken. Het gebrek aan privacy bij de Infopunten draagt niet bij aan toegankelijkheid.

De Participatieraad adviseert om in de communicatie meer aandacht te hebben voor de specifieke aanpak van mensen met verschillende soorten problemen juist ook bij de toegang tot de gemeente. Er is behoefte aan een overzicht van hulpmogelijkheden, vanuit de hulpvraag (stappenplan), en niet vanuit instanties.

Vroeg signalering en preventie

De Participatieraad is onlangs geïnformeerd over de start van het beleidstraject Preventie en Toegang. Opvallend daarbij was, dat in de concept startnotitie niet gesproken wordt over schuldhulpverlening, terwijl in het beleidsplan Schuldhulpverlening sprake is van “de nieuwe visie op preventie en de toegang binnen het sociaal domein”.

De wijzigingen in de regelgeving bieden mogelijkheden tot vroeg signalering. Doordat betalingsachterstanden op meerdere gebieden vroeg herkend worden, kan er snel worden ingegrepen. De verhoging van de beslagvrije voet kan oplopen van de schulden beperken. We hebben begrepen dat er al convenanten zijn/worden afgesproken met woningcorporaties, nutsbedrijven en zorgverzekeraars.

Het is gewenst hierbij nog meer instanties te betrekken, die problemen vroeg kunnen signaleren. Daarbij denken wij aan hypotheekverstrekkers, banken, werkgevers en rechtbanken (boetes).

De Participatieraad adviseert de gemeente om hier zoveel mogelijk gebruik van te maken wanneer de wet dit mogelijk maakt.

Regiefunctie van de gemeente

In het beleidsplan is voorzien in een intensivering van de gemeentelijke hulpverlening.

De Participatieraad adviseert om daarbij de regie te voeren over de:

- Bewindvoering - gebruik maken van het adviesrecht, maar ook maximaal invloed gebruiken om te voorkomen dat mensen in handen vallen van onbetrouwbare bewindvoerders.
- Hulpverlenende instanties - frequente evaluatie van hun dienstverlening.
- Nazorg - er moet in een vroeg stadium een nazorgplan zijn, gericht op het voorkomen van nieuwe schulden in de toekomst.

Eigen verantwoordelijkheid

Bij de hulpverlening wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid van de burger. De Participatieraad ondersteunt deze visie en is van mening dat het voor het zelfvertrouwen van mensen goed is om waar mogelijk bij te dragen aan een oplossing van hun problemen. Maar voor veel mensen geldt dat ze door de ellende waarin ze zijn gekomen niet in staat zijn zelf (tijdelijk) adequaat te handelen. Ook zijn er mensen die dat door een beperking structureel niet kunnen.

De Participatieraad adviseert dan ook om deze mensen maximaal te ondersteunen.

Menselijke maat

De laatste tijd komen er signalen in de media dat regelgeving belangrijker lijkt dan de menselijke maat (toeslagenaffaire, handhaving bijstandsfraude).

De Participatieraad heeft, o.a. door een onderzoekje naar de handhaving de indruk dat de gemeente Dalfsen hierin zeker een menselijk gezicht laat zien.

We verwachten dat de gemeente hieraan hoge prioriteit blijft geven.

Jongeren

Ook jongeren kunnen problemen krijgen door schulden.

De Participatieraad adviseert de gemeente specifiek aandacht te schenken aan:

- Preventie van schulden bij jongeren.
Voor jongeren tot 18 jaar is nog geen sprake van schuldhulpverlening. Zij kunnen formeel geen lening afsluiten, maar wel in het informele circuit lenen. Daardoor kunnen al vroeg problemen ontstaan. Voor jongeren die ouder zijn dan 18 werkt de vroeg signalering door gegevens over betalingsachterstanden niet, wanneer zij nog bij hun ouders wonen.
- De invloed van schulden van de ouders op de kinderen in het gezin.

Ondersteuning ondernemers/zelfstandigen

De Participatieraad heeft contact met boeren. Agrarische bedrijven hebben vaak hoge schulden, vanwege de grote investeringen die gedaan moeten worden om aan de wet- en regelgeving te voldoen. Uit onze gesprekken met het Platform Boer & Toekomst Vechtdal en de Stichting Stimuland is naar voren gekomen dat boeren de laatsten zijn die hulp zoeken bij oplopende schulden en armoede.

De Participatieraad adviseert om het onderwerp Armoede en Schuldhulpverlening elk jaar expliciet aan de orde te laten komen in de jaarlijkse bijeenkomst van de Gemeente Dalfsen, Stimuland en de boeren.

Toekomstperspectief

Mensen met schulden die gebruik kunnen maken van de schuldsanering gaan door een periode waarin ze zich alles moeten ontzeggen, maar hebben zicht op eindigheid. Dit geldt vaak niet voor mensen die om diverse redenen niet voor schuldsanering in aanmerking komen.

De Participatieraad adviseert om bij deze groep mogelijkheden te zoeken om in de hulpverlening toe te werken naar een concreet einddoel.

Mocht ons advies aanleiding geven tot vragen dan zijn wij graag bereid deze brief toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Vera van der Velde
Voorzitter Participatieraad Dalfsen